

допов., внес. Законом України від 26 листоп. 2015 р. № 835-VIII (835-19). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 1. Ст. 2.

3. Молодіжні та дитячі громадські організації // База даних «ua-referat». URL: http://ua-referat.com/Молодіжні_та_дитячі_громадські_організації (дата звернення: 08.11.2018).

4. Дитячі громадські організації та фізичне виховання школярів // База даних «Учебные материалы». URL: <http://works.doklad.ru/view/3RnfZeg0iuc> (дата звернення: 08.11.2018).

Одержано 24.11.2018

УДК [342.951:343.54](477)

Олександра Віталіївна САМОЙЛОВА,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тетяна Анатоліївна ШЕВЧУК,

*викладач кафедри кримінального права і кримінології
факультету № 1 Харківського національного*

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

НАСИЛЬСТВО НАД ДІТЬМИ. ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Проблема сімейного насильства сьогодні є актуальною для України. Про масштабність насильства в сім'ї свідчить міжвідомча статистика, результати соціологічних досліджень, дані громадських організацій. Статистика свідчить, що насильство щодо дітей в Україні – доволі поширене явище: діти потерпають від жорстокого поводження вдома, у навчально-виховних закладах, на вулиці.

На жаль, в Україні 60 % дітей від 2 до 14 років потерпають від насильницьких дій та злочинів у сім'ї. Проте, більше половини цих випадків так і залишаються «у тіні». Тому насильство щодо дітей у родині є однією з актуальних проблем сьогоднішньої сім'ї.

Насильство над дітьми – це реальна загроза для розвитку суспільства. Адже жорстоке поводження з дітьми в подальшому формує з них соціально-дезадаптованих людей, не здатних створити повноцінну сім'ю, бути гарними батьками, а також є поштовхом до відтворення жорстокості по відношенню до власних дітей.

Найбільш поширеним у стосунках батьків з дітьми є психологічне насильство (48 %): грубість, приниження одне одного, а також фізичне насильство (31 %). Економічне насильство щодо дітей складає (19 %).

Долаючи проблему жорстокості та насильства в українському суспільстві правовий захист дитини від насилля ґрунтується на Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і складається з Закону України «Про охорону дитинства», а також інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері.

Дитина – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше.

Згідно із Законом України «Про охорону дитинства», кожна дитина має право на захист від всіх форм насилля, також вона вправі звернутися особисто до органу опіки та піклування, служби у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інших уповноважених органів за захистом своїх прав, свобод і законних інтересів.

Держава здійснює захист дитини від: усіх форм фізичного і психічного насильства, образи, недбалого і жорстокого поводження з нею, експлуатації, включаючи сексуальні зловживання, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють; втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів і психотропних речовин; залучення до екстремістських релігійних психокультових угруповань та течій, використання її для створення та розповсюдження порнографічних матеріалів, примушування до проституції, жебрацтва, бродяжництва, втягнення до азартних ігор тощо.

Звернення чи повідомлення про факти жорстокого поводження з дитиною подаються самою дитиною, фізичними особами за місцем її проживання та приймаються посадовими

особами: органів внутрішніх справ; органів та закладів освіти; органів охорони здоров'я; управлінь (відділів) у справах сім'ї та молоді; центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Сімейний кодекс України надає дитині право самостійно звертатися до суду та до інших компетентних органів держави – в центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, в органи опіки та піклування, органи освіти та охорони здоров'я та інші в разі порушення її прав у сім'ї, насильства та жорстокого поводження.

Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» визначає правові і організаційні основи попередження насильства в сім'ї, органи та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї. Члени сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, несуть кримінальну, адміністративну чи цивільно-правову відповідальність відповідно до закону. Адміністративна відповідальність за скоєний злочин в сім'ї передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення та тягне за собою накладення штрафу від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'яти діб.

Слід зазначити, що законодавством передбачені різні форми покарання, в залежності від тяжкості скоєного злочину, від стягнення штрафу до позбавлення волі строком до 2 років. В деяких випадках на більш тривалі терміни.

Таким чином, незважаючи на певні позитивні зрушення у розв'язанні проблеми насильства над дітьми, механізм соціально-правового захисту потерпілих від насильства залишається недосконалим: не вистачає відповідних закладів для надання допомоги потерпілим та спеціально підготовлених фахівців у сфері запобігання насильству, неефективною є система раннього виявлення випадків насильства в родині. Україна зможе досягнути високого рівня захисту дітей, якщо буде брати приклад з країн у яких показник захисту дітей значно більший. Наприклад з Німеччини або США, де правовий захист дітей значно кращий.

Одержано 24.11.2018

